

A Szűzanya hónapja

Bemutatkozik az egyházmegye egyik Mária-kegyhelye, Celldömölk [▶ 3. oldal](#)

Szalézi jubileum

Május 17-én a szombathelyi szalézi templomba érkezik Don Bosco ereklyéje [▶ 8. oldal](#)

Irodalom

A legrégebb és legszebb anya-verstink: Az Ómagyar Mária-siralom [▶ 10. oldal](#)

VI. ÉVFOLYAM 5. SZÁM – 2013. MÁJUS – ÁRA: 150 FT

Az öreg halász

Fiatlok beszélgetnek egymással az esti filmről, majd témát váltva a Facebook aktivitásukról. Szóba kerül, hogy hol lehet klassz ruhákat kapni a városban, melyik új telefonra vágyakoznak. Azt gondolnám, hogy ezek valóban őket érdeklő témák, de inkább unalom sugárzik beszélgetésükből, mintsem lelkesedés. Aztán komolyabb témák következnek: mit tanulnak az egyetemen, mit terveznek annak befejezése után, mire lesz jó a diploma. A lelkesedést még mindig hiányolom, pedig talán elvárható volna valakitől, aki az általa megálmodott életpályának nekiindul. Valakitől, aki teremteni, újat alkotni, felfedezni, szépet létrehozni akar a munkájával, s nem csupán azért akar dolgozni, hogy legyen miből befizetni a sárga csekket. Talán jogosan érzem, hogy elvárható volna a lelkesedés. Talán jogosan érzem, hogy a fiataloktól ellopják a jó ügyekért érzett szenvedélyt, lelkesedést.

Amikor a halász Péter apostol meghallja, hogy az Úr Jézus áll a parton, akkor nem várja meg, hogy szépen, nyugodtan kivezessenek a bárkával, hanem azonnal a vízbe veti magát és kiúszik a partra, hogy minél hamarabb a Mesterhez érjen. A János evangélium 21. fejezetében olvasható történetet ajánlom mindazoknak a fiataloknak, akik észrevették már magukban a lelkesedés hiányát. Lehet tanulni az öreg halásztól, aki még nem is volt öreg!

A pünkösdi Szentlélek adjon lelkesedést, igazi szenvedélyt Krisztus ügyéért és minden más jóért! **[Horváth István Sándor]**

Kegyes és irgalmas Szűz

Elmélkedésünkben induljunk ki Szent Bernát gyönyörű imádságából: „Emlékezzél meg arról, ó legkegyesebb szülője Istennek, hogy még sohasem lehetett hallani, hogy valakit, aki a te oltalmad alá futott, a te védelmedet kérte s a te pártfogásodért esedezett, elhagyta volna.”

E határtalan bizalom illik meg rólunk is a kegyes és irgalmas Szűzre. Itt a földön is, a családokban, rendszeresen az édesanya képviseli a mindent megbocsátó kegyességet, s a gyermek őhozá fordul édesapja szigorosa elől.

Az Úristen azt akarta, hogy így legyen az égben is, s azért rendelte számunkra édesanyául a Boldogságos Szűz Máriát. Őhozá kell tehát menekülnünk, ha irgalomra van szükségünk. És vajon mikor nincs szükségünk erre? Bűnös emberek vagyunk, kivétel nélkül. A Szűzanya kegyességére és irgalmára mindenkinek kivétel nélkül szüksége van.

Bármennyire is sikerült elérnünk Isten kegyelméből azt a színvonalat,

hogy szándékosan még bocsánatos bűnt sem szokásunk elkövetni, mégis ott vannak a gyarlóságaink, tapintatlanságaink, ki nem irtott ferde szokásaink, felesleges beszédeink.

Fontoljuk meg továbbá azt, hogy ugyancsak kevesen lehetnek a világon, akiknek csupán gyarlóságai és tökéletlenségeik miatt van szükségük a Szűzanya kegyes és irgalmas közbenjárására. Legtöbbször valódi bűnösök, sőt talán nagy bűnösök vagyunk, vagy legalábbis voltunk. Az Úristen kegyelme bizonyára megtisztított már bennünket bűneinktől – de ha esetleg saját múltunkba visszatekintünk, ijesztően mered ránk emlékek.

Ilyenkor a Szűzanya alakjának szelíd holdfénye beragyog a lélek homályába, s szerteszéjjel hinti benne az ő gyöngéd világosságát. „Minden meg van bocsátva. A múlt elmúlt.”

Kegyes és irgalmas Szűz! Könyörgj érettünk!

[Szeghy Ernő:

Elmélkedés a Loretói litániáról]

A loretói kegyhely jellegét nem kegykép vagy kegyszobor adja, hanem Mária egykori názáreti háza, mely a hatalmas bazilika közepén, márványfalakba foglaltan áll

LITURGIA

Az imaórák liturgiája

Az Olvasmányos imaóra

Az Olvasmányos imaórának az a célja, hogy Isten népe, főleg pedig azok, akik külön is Istennek szentelték magukat, gazdagabb elmélkedési anyagot kapjanak a Szentírásból és megismerkedjenek a lelki írók legértékesebb írásaival. Igaz ugyan, hogy a szentmisében mindennap helyet kap a Szentírás olvasása, mégis nagy lelki haszonnal jár, ha feltárul a kinyilatkoztatásnak és a szenthagyományoknak az a kincstára, amely a zsolozsma Olvasmányos imaórájának része. Imádságnak kell azonban csatlakoznia a Szentírás olvasásához: így lesz belőle beszélgetés Isten és ember között, „hiszen amikor imádkozunk, Istenhez beszélünk, amikor pedig az isteni kinyilatkoztatásokat olvassuk, Istent hallgatjuk” (Szent Ambrus). Ezért a zsolozsma olvasmányos része még zsoltárokból, himnuszokból, könyörgésből és más imaformulákból is áll, hogy igazán imádságos jellegű legyen.

A II. Vatikáni Zsinat liturgikus rendelkezése szerint az Olvasmányos imaórát a nap bármelyik órájában lehet imádkozni, de a kórusimádságban meg kell őrizni éjszakai istendicséret jellegét, azaz a szerzeteseknek éjjel vagy kora hajnalban kell végeznie. Az egyházatyák és a lelki élet írói ugyanis igen gyakran buzdítják a hívőket, főleg azokat, akik szemlélődő életet élnek, hogy éjszaka is imádkozzanak. Az éjszakai ima kifejezi és fel is szítja bennünk az Úr várását, aki vissza fog jönni: „Éjjélkor kiáltás hallatszott: *íme, jön a vőlegény, menjetek ki elébe!*” (Mt 25, 6); „*Legyetek hát éberek! Nem tudjátok ugyanis, mikor érkezik meg a ház ura: lehet, hogy este, lehet, hogy éjjélkor vagy kakasszóra, vagy reggel. Ne találjon alva, ha váratlanul megérkezik!*” (Mt 13, 35-36).

Az Olvasmányos imaórának a vasárnapok, a főünnep és az ünnepek előestéjén van egy kibővített, ünnepélyesebb formája, melyet Vigiliának nevezünk. E hosszabb formának imádkozása azonban nem kötelező, az imádkozóra van bízva, melyiket választja. **[Ipacs Bence]**

PÉLDAKÉPEK

Szent VII. Gergely pápa

Gergely pápa a XI. század viharaiiban élte le az életét. Abban az évszázadban, amelyben rengeteg nehézséget és megpróbáltatást kellett átélnie az Anyaszentegyháznak, hiszen a világi uralkodók úgy gondolták, hogy kényük-kedvük szerint nevezhetnek ki az egyházmegyék élére püspököket és apátokat az egyes szerzetesi intézményekbe. Nagy gondot jelentett még a nős papok erkölcsstelen viselkedése és a simónia gyalázatos vétke is.

Gergely felkereste Cluny-t, az akkori kor egyházi szempontból egyik lelki-szellemi fellegetvárát, amely a reformok központja volt. Innen vitte magával Rómába IX. Leó pápa. 1073-ban a római nép „kikiáltotta Hildebrandot pápává”, de a néptől függetlenül a bíborosok kollégiuma is őt választotta meg Péter apostol utódjának. A VII. Gergely nevet vette fel.

Figyelmeztette IV. Henrik császárt, hogy az engedélye nélkül nem nevezhet ki püspököket és apátokat. Az uralkodó azonban mit sem törődve a pápa figyelmeztetésével, továbbra is végezte a törvénytelen kinevezéseket, amelyek az Egyháznak óriási károkat okoztak. Sőt 1076. január 24-én olyan súlyos támadást intézett a pápaság intézménye felé, amelyben fellázadva ellene, felszólította VII. Gergelyt, hogy mondjon le a pápaságról. Gergely pápa kiközösítette a Katolikus Egyházból IV. Henriket, aki szegyenében bűnbánatot színlelve elment a pápához bocsánatot kérni Canossa várába. A pápa feloldozta a kiközösítés alól. Henrik ezek után már alatto-

mosabban támadta az Anyaszentegyházat, amelynek következtében a pápa pár év múlva ismét kiközösítette.

A császár ekkor hadserege élén Róma ostromára indult. Vitte magával az ellenpápát is, majd hosszú évek harca után elfoglalta Rómát. Sikertült elmozdítatnia VII. Gergelyt a pápai trónról és száműzetésbe kényszerítette Salernóba. Itt halt meg 1085. május 25-én. A hagyomány szerint ezek voltak az utolsó szavai: „*Szerettem az igazságot, gyűlöltem a hamisságot, ezért halok meg számkivetésben.*” Ettől függetlenül Gergely pápa élete mégsem katasztrófa, mert olyan irányba indította el az Anyaszentegyházat, amelyen évszázadokon keresztül haladt előre, és olyan reformot indított el, amelynek következtében csökkent a simónia és az uralkodók beleszólása az egyházi hivatalokra való kinevezésekre. Életét áldozta az igazságért, szigorú volt magához és fegyelmet követelt másoktól is, tudott megbocsátani ellenfeleinek és legfőbb céljának Krisztus ügyét tartotta.

Imádkozzunk a Hit Évében, hogy minél több ilyen kiváló papunk legyen, akik lemondva önmagukról csak az Anyaszentegyházért és az evangéliumért akarnak élni. **[Déri Péter]**

A mi Mariazellünk: Kis-Máriacell

A Mária Út egy kialakítás alatt álló, Közép-Európán átívelő zarándok- és turistaút-hálózat, amelynek kelet-nyugati tengelye az ausztriai Mariazellől az erdélyi Csíksomlyóig vezet, mintegy 1400 km-es távon, gyalogosan 60 nap alatt bejárhatóan. A Mária Út része Celldömölk, ahol *Kirner Antal Zoltán atya* vezeti a lelki életet, segíti a hívő közösség mindennapjait. Zoltán atya különösen nagy hangsúlyt fektet a zarándokok fogadására, de a jövőbeni tervekről is beszélgettünk.

A Mária zarándokút része Celldömölk, Kis-Máriacellnek is nevezik. Mi ennek az oka?

Ennek a története visszanyúlik az 1700-as évek elejéig. 1739-ben érkezett a településre Koptik Odó bencés szerzetes, aki az ausztriai Mariazellben volt gyóntató. A török idők után a lelki élet vezetését rá bízta a bencés pannonhalmi főapát. Koptik Odó atya a mariazelli kegyszobor pontos mását is elhozta magával, majd kápolna építésébe fogott a hívő közösséggel. A kápolna mellett ekkor kutattak ástak. Ekkor történt egy baleset: egy természetes bazalt kő az egyik kútásó nyakcsigolyájára esett, aki lebénult. Orvosi dokumentumok támasztják alá, hogy már lemondtak róla. „Gyógyíthatatlan” – mondták az orvosok. Ekkor kezdtek el imádkozni a településen, kérték a Szűzanya közbenjárását, és megtörtént a csoda: meggyógyult a férfi. Innen datálódik a kegyszobor híre, és ezt követően terjedt el a Kiscell elnevezés is, utalva Mariazellre.

Mennyire él a Mária-tisztelet a hívők körében? Hányan fordulnak meg a zarándokhelyen?

Két évvel ezelőtt kerültem Celldömölkre, azóta követem figyelemmel az adatokat. A tavalyi statisztika szerint hatvan autóbussz érkezett kegyhelyünkre. Ezen kívül többen jönnek vonattal, gyalog vagy magánemberként állnak meg és imádkoznak templomunkban. Eddig a Mária Rádió által szervezett zarándoklaton vettek részt a legtöbben. Akkor Budapestről érkeztek a hívek Celldömölkre.

Milyen lelki programokat szerveznek?

A nagybúcsút szeptember 12-én tartjuk, de ezen kívül augusztus 15-én is szélesebb körben ünneplünk, hiszen

Nagyboldogasszony Plébánia vagyunk. A Mária Rádió zarándoklatát már említettem. Ezen kívül a régi bencés romtemplomnál is misézünk. Szent Anna napjához kapcsolódva megtartjuk a nagyszülők búcsúját is, és ahogy több helyen a Szombathelyi Egyházmegyében, úgy mi is megünnepeljük minden hónap 13-át. A Hit Évében a szerzetesrendek mutatkoznak be nálunk, valamint a helyi katolikus iskola egy-egy évfolyamával is közösen imádkozunk, veszünk részt szentmisén. Azt tervezzük, hogy felelevenítjük a fogadalmi búcsú szokását. Szeretnénk, ha a plébániák közösségei eljönnének hozzánk egy-egy lelki napra. Visszakaptuk az egykori kolostor épületét, ott szállást is tudunk biztosítani.

Az atya szavaiból kitűnik, hogy nem unatkoznak Celldömölkön a hívek. Értésüléseim szerint még a Mária Rádióban is sokan dolgoznak, önkéntes alapon.

Igen. Közel hetven önkéntesünk van. Napi négy óra helyi adást készítünk. Az összefogás pedig azt hiszem, hogy az iskolának is köszönhető, ahol az azonos

gondolkodású szülők összefogtak. Ezen kívül többen friss nyugdíjasok, nagyon aktívak, és mindenben segítenek, ha kell.

Milyen gondolatok jutnak eszébe, ha a Kiscelli Mária-kegyhelyre gondol?

A Szűzanyához Jézuson keresztül vezet az út. A Mária-tisztelet Jézussal függ össze. A Szűzanya akkor örül, ha engedelmeskedünk Fiának és követjük őt. Ezt élem át Medjugorjében is, ahova idén is indítottunk autóbusszt. Sokszor eszembe jut, hogy talán mi, papok bártortalanok vagyunk, pedig mernünk kell kérni. Vannak kézzel fogható csodáink. Nemrég például olyan családba születtek ikergyermekek, ahol az orvosok már lemondtak róla. Azt ajánlottam a párnak, hogy bátran imádkozzanak a kápolnában Máriához. Örülök, hogy a Szent Szűz meghallgatta imájukat. Templomunk egész nap nyitva van, nagy öröm számomra, hogy akárhányszor bemegyek, mindig van ott valaki. Arra bátorítom az egyházmegye híveit, jöjjenek el hozzánk, imádkozzanak a kiscelli Szűzanyánál.

[H. Pezenhófer Brigitta]

A régi bencés romtemplomnál is rendszeresen tartanak szentmiséket

„Szólj, gondolj, tégy jót...”

A Hit Évében két új rovat indult a Martinusban. Az egyikben a hitvallásról olvashatnak, a másikban pedig egy-egy hívő tesz tanúságot arról, hogyan segítheti az ember életét, mindennapjait a hit.

Sztojka Tibornak hívnak, Székesfehérváron születtem. Jelenleg Szombathelyen élek, egyedül. Sajnos számomra nem adatott meg, hogy családon belül, szülőkkel és testvérekkel együtt élhessem meg a mindennapokat, ahogy egy harmonikus család. Már egészen kicsi koromban állami gondozásba kerültem, ezért a szülőkhöz való kötődés hiánya a mai napig fájdalmas számomra. Mindennapjaimat nevelőotthonokban és nevelőszülőknél töltöttem.

A Jóisten azonban nem engedte, hogy elhagyatottan nevelkedjek és nőjek fel, mert az életem során mindig állított mellém segítő szándékú embereket, akik próbálták egyengetni sorsom alakulását. Kisiskolás koromból szívesen emlékszem vissza Dumovics István atyára, akinek a plébániáján több alkalommal nyaralhattam. Ő volt az, aki legelőször vitt az oltár elé és engedte, hogy a nagyobb és tapasztaltabb kortársaimmal együtt ministrálhassak, egyúttal közelebb kerülve az Úr Jézushoz. Tulajdonképpen ekkor indultam el a hit útján. A későbbiek során Kőszegre kerülve megismerkedhettem az ott élő Verbita Missziós Renddel, akik

tovább mélyítették és erősítették hitbéli ismereteimet. Ezen élményeket, tapasztalatokat ma is, innen is köszönöm Bellér Lajos atyának, dr. Szántó János atyának és Hirth Vilmos akkori tartományfőnöknek.

Kőszegi tartózkodásom után a gencsapáti gyermekotthonban laktam. Az ottani plébános, Miszori Zoltán atya gyakran látogatott el intézményünkbe, ahol hittant tanított és gitáros foglalkozásokkal dicsértük az Urat. Kapcsolatunk azután sem szakadt meg, hogy Szombathelyre kerültem, sőt még szorosabbá vált, amikor őt a székesegyházi főplébániára helyezték.

Kb. 20 évvel ezelőtt kerültem Kőszegről Szombathelyre, ahol a ferencesek ifjúsági közössége fogadott be. Gyula atya, akiből később püspök, majd veszprémi érsek lett, értett az ifjúság nyelvén. Nagyon sok közösségi programot szerveztünk, ezek közül is kiemelném a gitáros szentmiséket, amelyek során sokat ministrálhattam az Úr asztalánál. Sőt azon is elgondolkodtam, hogy a papi hivatást választom.

A Gondviselés mégis más utat szánt nekem. Megismertem egy nagyon valóságos, civil embert, Pados Zsoltot, aki

ma is a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat igazgatója. Ő mutatott nekem utat abban, hogy nemcsak a papi és a szerzetesi hivatás révén tudom az Úr Jézust szolgálni és jót tenni, hanem a szentmisén való részvétellel, ministrálásommal és a gyakori szentgyónás által is mélyíthetem a velem való kapcsolatomat.

Az ő példamutató, önzetlen magatartása késztetett engem is arra, hogy elvégezzem a gyermekgondozói és ifjúságvédelmi felügyelői képzést 2010-ben.

4-5 éve teljesítek szolgálatot Molnár Árpád kórházlelkész mellett a Markusovszky kórházban. Aktívan részt veszek a vasárnapi szentmiséken, illetve a közreműködésemmel indítottuk el a beteg gyermekek és azok hozzátartozóiért mondott gitáros szentmiséket. Egy-egy ilyen alkalommal Óra Krisztián atya is elfogadta meghívásunkat, aki szintén sokat tett e nemes cél érdekében.

Több alkalommal segítettem a szervezésben Böjte Csaba atya szombathelyi látogatásai során, amikor is az ő otthonaiban élő árva gyermekek számára gyűjtöttünk adományokat. Jelenleg a látókörömben lévő nehéz sorsú, több gyermeket nevelő szülőknél segítek a gyermekeikkel kapcsolatos teendők ellátásában, napi problémáik megoldásában. Mindennapjaimat továbbra is áthatja az az elhivatottság, amellyel egy hívő ember segít embertársain.

[Sztojka Tibor]

„Meg vagyok győződve, és hiszem, hogy a szeretetre, a hitre épülő új világ kapujában állunk. Csak legyen bátorságunk és bizalmunk megfogni egymás kezét és belépni ebbe a szeretetre épülő, a Szentháromság által formálódott szép világba.” (Böjte Csaba)

„Onnan jön el ítélni élőket és holtakat”

A mi csodálatos magyar anyanyelvünkben ez a szó, hogy „ítélet” negatív mellékjelentésekkel lett belepelve, vagyis, amikor meghalljuk, akkor semmi jó nem jut eszünkbe, elfog minket a félelem. A felsőoktatásban eltöltött hosszú éveim alatt megtapasztaltam, hogy azoktól a vizsgáktól nem kellett félnem, amelyekre sikerült a teljes vizsgaanyag átisméltésével és a rendelkezésre álló idővel jól gazdálkodva fölkészülnöm. Amikor meghallom a Hitvallásnak azt a sorát, hogy „onnan jön el ítélni élőket és holtakat”, akkor minden alkalommal az jut eszembe, hogy ama nap lesz a végső, nagy, mindent eldöntő vizsgám. Vizsgánk. A jó hír az, hogy nem kell félnünk, mert Jézus előre megadta a vizsgakérdéseket. Nézzük csak meg az evangéliumot, hiszen szerepel benne, hogy mi alapján ítél: *„Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok. Nem volt ruhám, és felruháztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek... bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.”* Szóval nem árt, ha bevessük, hogy a szeretet cselekedetei, illetve annak számtalan kreatív megnyilvánulása bizony nagy súllyal esik a latba. Nem kevesebb függőle, mint az örök üdvösségünk. A másik jó hír az, hogy sosem késő elkezdenni. Szerencsénkre a Jóisten türelmes, beváró, tisztában van azzal, hogy az ember felfogása nem mindig gyors.

Miért jó az utolsó ítélet? A végső ítéletben való reményünk nélkül a gonosz és az igazságtalanság megtapasztalása végtelenül tragikus és abszurd lenne. A történelem során az ember alkalmazkodott sok mindenhez: éghajlatváltozáshoz, betegségekhez, járványokhoz, stb. De van egy dolog, amihez nem szokott hozzá és ez nem más, mint az igazságtalanság. Mivel szomjazzuk az

igazságot, erre a szomjúságra lesz válasza a végítélet. Isten és ember egyaránt várja ezt a nagy találkozást. A legelső ember reményünkre válaszol az utolsó ítélet: nem a gonosz az utolsó szó. Krisztus belenyúl a történelembe, elválasztja a juhokat a kosoktól, kiragadja azokat, akik *„derék és hű szolgának”* bizonyultak; a holtak föltámadnak, a világ átalakul. Mindez nem véletlenül történik, hanem azért, mert az Isten így dönt. A teremtéstörténetkor ezt olvassuk: *„Teremtsünk embert.”* Az utolsó ítéletnél pedig ez áll: *„Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot.”* Tehát a világ értelmes döntéssel kezdődik és azzal is fog befejeződni.

Krisztust egyszer elítélték az emberek, elítélte a történelem. Elfogatása után ő ott állt megkötözve, míg elítélői

ültek és nézték. Az utolsó ítéletkor majd megfordul a kép: ő ott fog ülni trónján, mi pedig megállunk előtte és hallgatjuk az ítéletet. Hallgatjuk őt és reméljük, hogy állva is maradunk és a kosok helyett majd a juhok közé számoltatunk. Mit tehetünk ezért? A ránk nehezedő személyre szabott keresztek és fájdalmak mellett minden nap az irgalmaság cselekedeteinek idejét éljük, de vajon tesszük is azokat? Teszünk azért, hogy majd felénk is elhangozzék: *„Jöjjetek, Atyám áldottai!”*

Az Istennel való közös boldogságra vagyunk rendelve. Éljük úgy a mindennapjainkat, hogy számunkra az utolsó ítélet ne büntetés legyen, hanem jutalom! Mert nem tudok az ember jövője számára más alternatívát elképzelni, mint az Istent.

[Kalmár Petra]

Kiállítás a színházban

▲ A Szombathelyi Egyházmegyei Karitásztól kölcsönbe kapott Szikla, Rév és Hársfa-ház ellátottjainak művészetterápiás alkotásából nyílt kiállítás április 8-án, a Weöres Sándor Színházban. **[Kontics Viktória]**

▼ Gyümölcstető Boldogasszony napján 14-en fogadták meg szentmise keretében Gencsapátiban, hogy 9 hónapig imádkoznak egy még nem született magzatért, akit a halál veszélye fenyeget. **[Horváth Attila]**

A költészet hete 2013

▲ Idén is megrendezték a költészet hetét a Brenner iskolában. A rendezvényre több előadó és színész érkezett, hogy a gyerekeket a megszokottól eltérő módon ismertessék meg az irodalommal. **[Domján Péterné]**

▼ A Szombathelyi Katolikus Egyetemi Lelkésztség szervezte a XIX. Egyetemi Pasztorációs Konferenciát „Hittel az egyetemen” címmel április 4. és 6. között Szombathelyen, a Martineum Felnőttképző Akadémián. **[Dr. Németh Norbert]**

A születendő gyermekekért imádkoznak

Egyetemi pasztorációs konferencia

Verseivel emlékeztek Finta Sándorra

A Brenner iskola április 5-én immár második alkalommal rendezett Finta Sándor, a Püspöki Elemi Iskola egykori igazgatója, költő-tanára emlékére versmondó versenyt. A megye tizenegy iskolájából érkeztek felső tagozatos diákok a megmérettetésnek helyet adó Brenner János Kollégiumba.

A versenyt – akárcsak az előző évben – Finta Sándor két unokája, dr. Császár Tamás és dr. Császár Ágnes is megtisztelte jelenlétével. A rendezvény megnyitó műsorában Weöres Sándor versek hangzottak el a Brenner iskola diákjainak előadásában, majd Englert Zsolt igazgató úr köszöntötte az egybegyűlteket. A délelőtti első felében a kötelező Finta Sándor versek hangzottak el, majd rövid szünet után a szabadon választott költemények következtek. A versenyző tanulók mély átéléssel tolmácsolták a műveket, s így a hallgatóságot is megérintette a versek művészi üzenete.

Az előadásokat a zsűri elnöke, Szakály Szilvia, a Premontrei Gimnázium magyartanára értékelte. Kiemelte a versenyzők felkészültségét, a szavalatokban megcsillanó versszeretetet, megköszönte a felkészítő tanárok és diákok munkáját. A zsűriben helyet foglalt még

Bozzai Judit, a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár könyvtárosa és dr. Császár Tamás, aki szintén kedves szavakkal méltatta a versenyzők teljesítményét. Kiemelte a kötelező Finta Sándor versek aktualitását, amelyek témájuknál fogva kapcsolódtak a Hit Évéhez, illetve a magyar nép Szűz Mária tiszteletéhez. Dr. Császár Tamás a Brenner iskola számára ajándékozott két eredeti Finta Sándor kiadványt, valamint az első helyezettek számára felajánlott egy-egy Finta verseskötetet is.

A meghitt hangulatú rendezvény méltó módon emlékezett Finta Sándorra, a költő-pedagógusra, aki verseivel üzen a ma emberének is:

„Mert annyi bú van és annyi baj...

Keress a békés népeket

S ha köztük gyermek lépeget,

Szeress a szívüket, szeressd!”

[Tangl Lászlóné]

Helyezések:

5-6. évfolyam:

1. Németh Anna (Sárvár)
2. Kopácsi Júlia (Kőszeg)
3. Csárdi Csenge (Brenner)

7-8. évfolyam:

1. Palej Anett (Sárvár)
2. Hajós Judit (Brenner)
3. Kiss Beáta (Kőszeg)

Különdíjban részesült
Bene Laura Felsőcsatárról.

Bosco Szent János, az ifjúság védőszentje május 17-én Szombathelyen

Don Bosco (ahogy övéi nevezték) a 19. század egyházának egyik kimagaslóan nagy hatású személyisége – hittől, derűtől sugárzó, mély érzésű embersége ugyanakkor igen sokszor talált élénk elismerésre és hathatós támogatásra a világi társadalom oldaláról is. Ő mindeközben egyszerű, ifjúsággért lobogó szívű, tevékeny és imádságos papja, „atyja” maradt árva, a végérvényes elkallódás elől megmentett gyermekeinek. *„Értetek tanulok, értetek dolgozom, értetek élek, értetek kész vagyok az életemet is odaadni”* – mondogatta nekik, és Istennek szentelt szerzetesi szolgálata is ebben az egyszerű és komolyan gondolt mondatban öszpontosul.

Ő maga eddig még sosem járt városunkban, se Magyarországon. De találkozott magyarokkal, és már szenvedélyesen tervezte lélekmentő művének kiterjesztését hazánkban is, ahol a 19. század vége felé több ezres civil mozgalom bontakozott ki a szalézi lelkület mentén. Szombathelyre vezető útja is kitaposott ösvény. A nemes- és karitatív lelkű tanai Ambrózy Teréz bárónő már egészen fiatalon, 1880 körül elkötelezett rajongójává vált lelkeségi, nevelési és szociális vívmányának, és el is döntötte, hogy véghez viszi a szalézi rend szombathelyi letelepítését – saját szavaival élve – *„még akkor is, ha térdig kell lábamat koptatnom”*. Az 1929-ben megtelepedett szalézi szerzetesek Mi-

kes püspök és a székeskáptalan jóváhagyásával a következő év tavaszán ünnepi triduummal emlékezhetek meg a Székesegyházban Bosco János boldoggá avatásáról a portréjával ellátott, ünnepélyesen feldíszített főoltár előtt.

Az 1989-ben újjáéledt és idén 100 éves magyar szalézi jelenlétet, centenáriumi ünnepelő tartományunk 2013 májusában vendégül láthatja alapítóját, Bosco Szent Jánost, akinek Boldog II. János Pál pápa *„Az ifjúság atyja és tanító-mestere”* címet adományozta. *„Személyesen”* érkezik hozzánk ereklyéje által: üveggoporsóba fektetve, papi liturgikus ruhába gondosan felöltöztetett halott testének hiteles, életszerű viasmásolatában, amely a jobb karcsonjtát tartalmazó díszdobozt rejti magában.

Mit jelenthet ez számunkra? Személyes élményből indulok ki. Boldogan emlékszem vissza: életem legemlékezetesebb, legmegindítóbb szentmiséjét mutathattam be fiatalok jelenlétében ennél az üveggoporsónál az általa épített torinói bazilikában. Ott helyben felidéztem hivatásom elnyerésének azt a csodálatos pillanatát, amikor egy életvidám, mindenben jóságos, sugárzó és lelkesítő, bátorító, egyszerre gondviselő és vezető emberre, lelkiatyára ismertem és találtam személyében. Ő, aki rábízottjainak egyszerre volt képes barát és közbenjáró lenni, aki mellett az élet színessé, játékossá és hirtelen mélyenszántóvá válik, miközben az ember váratlanul életcéljára talál, és már nem is akar mást, mint vele, mellette, vonzásában maradni és vele karöltve élni és jót tenni. Ezért szilárd meggyőződésem, hogy egy mai, boldogságát kereső fiatalnak Don Bosco életcél, hivatást mutathat és a küldetés, az örömhír és a szeretet erejében való megerősödést ajándékozhat.

Most a mi szeretett Don Boscónk szinte ugyanazzal az eredeti torinói mosollyal az arcán jön el hozzánk, amellyel 1888. január 31-én, hajnali fél

5 felé örökre lehunyta szemét. És ugyanazzal a jobb kezével, amelyet a halála előtti pillanatokban kedves növendéke és utódja, Boldog Rua Mihály még egyszer áldásra emelt, és ilyen formán megáldotta szalézi követőit. Halála előtt ezekkel a szavakkal búcsúzott övéitől: *„Mondjátok meg gyermekeimnek, hogy mindegyiket várom a mennyországban!”*, majd Don Ruára hagyta: *„Törekedj arra, hogy megszeressenek!”* (Utóbbi, lelki hagyatékká vált vezérgondolatát örökfogadalmas rézkeresztünkön személyigazolványként viseljük nyakunkon nap mint nap.)

Május 17-én, pünkösdvasárnap előtti pénteken a megadott program alapján 15 órára érkeznek meg Szombathelyre az ereklyét szállító kisteherautó a szlovéniai Muraszombatról. Terveink szerint Szent Kvirin püspök vértanúságának az Óperint hídnál található emlékhelyén fogadjuk a városunkba belépő szentet, itt találkozik a város római kori mártírjának szent örökségével, majd kísérik a szaléziak Szent Kvirin temploma elé. Itt, a szabadban imádsággal és tiszteletünket kifejező műsorral köszöntjük őt, majd a szentélybe kísérik. 18 órakor dr. Veres András püspök atya főcelebrálásában bemutatott ünnepi szentmiseáldozat kegyelmi erejével ünnepeljük köztünk létét és mélyülünk el lelki örökségében. A mise után ifjúsági és családi áldásban részesülhetünk, személyes és csoportos imádságra, adorációra és virrasztásra lesz lehetőség egészen hajnali 6-ig, amikor a nálunk kezdődő tíznapos és 16 állomást érintő centenáriumi magyar zarándoklat Győr felé veszi útját. Mindenkit, kiemelten békéjüket és életcéljukat kereső fiatalokat, családokat szeretettel hívunk a lelki esemény *„kegyelemzőnére”*.

Egyéb információk az ereklyével kapcsolatosan rendházunk honlapján www.szentkvirin.hu, illetve az ott található egyéb elérhetőségein kaphatók.

[Csány Péter]

A bucsui templom főoltárképének restaurálása

A főoltárkép August Kraus autodidakta osztrák festő műve, amelynek címe *Szent Mihály harca a sáttánnal*. A műtárgy hátoldali felirata szerint 1860-ban készült, s most Gyarmati András festőrestaurátor restaurálta. [Zanati Enikő]

Inkubátormegáldás Zalaegerszegen

Az MKPK és a Katolikus Karitászt közreműködésével a püspöki székhelyek kórházi inkubátort vehettek át. Bár Zalaegerszeg nem püspöki város, nagy kórházat működtet, így ez az intézmény is átvehette saját inkubátorát. [Zalai Hírlap]

Szentmise óvodásoknak

A szombathelyi Székesegyház Madonna-kápolnájában gyűltek össze kisgyerekek és szüleik április 6-án, hogy Jézus feltámadását megünnepeljék. A legkisebbek előtt a szentmise során egyre több titok tárul fel a liturgiából. [Vinczi Réka]

Morzsák Weöres Sándor műveiből

Weöres Sándor születésének 100. évfordulója alkalmából időszaki kiállítás várja az érdeklődőket a Szent Márton Kölcsonkönyvtárban. Életét, irodalmi munkásságát mutatjuk be képekben, korabeli és mai kiadványokban. Láthatók nálunk levő könyvei, közülük ma már több ritkaságnak számít. Megtekinthetők különböző folyóiratokban megjelent versei is.

Az időszaki kiállítás dokumentumainak kiválasztása és elrendezése négy fő szempont szerint történt. Az első részben Weöres Sándor családjával, barátival kapcsolatos képeket és verseket állítottuk ki. A második egységben mutatjuk be műveit, míg a harmadik és negyedik csoportot a róla szóló visszaemlékezések és a műveiről megjelent ismertetések alkotják.

A tárlat az egyházmegyei könyvtár és a Szent Márton Kölcsonkönyvtár gyűjteményében fellelhető Weöres-művekből és a róla szóló irodalomból ad ízelítőt. A kiállítás a Brenner kollégium alagsorában tekinthető meg (Szily János u. 1., kedd-szerda, 10.00-18.00).

[Horváthné Vizvári Csilla]

Programajánló

május 18. (szombat) Don Bosco-ereklye érkezése a szalézi templomba (Szombathely, Szent Kvirin-templom) • **május 19. (vasárnap) 10 óra** Bérmlás (Szombathely, Székesegyház) • **május 20. (hétfő) 10 óra** Bérmlás (Zalaegerszeg, Jézus Szíve templom) • **május 21. (kedd) 18 óra** Dr. Székely János püspök *Cselekvési program a Hit Évére* című előadása (Körmend, Városháza nagyterme) • **május 23-25. (csütörtök-szombat)** A rottenburg-stuttgarti egyházmegye zarándoklata Szombathelyre • **május 25. (szombat) 10 óra** Bérmlás (Oszkó, Szent György-templom) • **május 26. (vasárnap) 10 óra** Bérmlás (Csörötnek, Örök Ige templom) • **május 29. (szerda) 18 óra** Mindszenty engesztelő imanap (Csehimindszent, Mindenszentek-templom) • **június 1. (szombat) 10 óra** Bérmlás (Répcelak, Szent István király templom) • **június 2. (vasárnap) 9 óra** Úrnapja a szentmise után körmenettel (Szombathely, Székesegyház) • **június 8. (szombat) 24 óras** szentségimádás (Szombathely, Szent István király templom) • **június 9. (vasárnap) 10 óra** Bérmlás (Gyöngyösfalu, Szent Márton-templom); **15 óra** Bérmlás (Rum, Szent László király templom) • **június 14. (péntek) 18 óra** Püspöki szentmise a Székesegyház felszentelésének 199. évfordulóján (Szombathely, Székesegyház)

Ómagyar Mária-siralom

Májusra egy megrendítően szép anya-verset választottunk. Címe mindenki előtt ismeretes, hiszen szerepel a tankönyvekben, mégis kevesen mondhatják el, hogy igazán ismerik, szeretik, hiszen tananyag-volta és régi nyelve eltávolítja az ifjú olvasóktól, felnőttként pedig kevesen veszik újra elő. Első teljes versemlékünkéről, az Ómagyar Mária-siralomról van szó, mely egyúttal a finnugor nyelvcsaládnak is első lírai szövegemléke.

E planctus keletkezése a 13. század utolsó negyedére tehető. Egy csaknem háromszáz lapnyi latin prédikációkat és beszédvázlatokat tartalmazó kódexben találták meg, amelyet feltehetően domonkosrendi szerzetesek hoztak Magyarországra. A szerző, pontosabban fordító neve ismeretlen, valószínűleg több latin nyelvű forrást is használt, leginkább a párizsi Gotfrid v. Geoffroi *Planctus ante nescia* kezdetű költeményét.

A könyv Itáliában bukkant fel a 20. század elején, innen egy müncheni antikváriushoz, majd a belgiumi leuveni egyetem könyvtárába került. Itt a második világháborúban keletkezett tűztől az mentette meg, hogy az értékesebb anyagokkal együtt páncelszekrénybe zárták. A Leuveni Kódexben rejtőző magyar szöveg jelentőségét Gragger Róbert berlini nyelvészprofesszor ismerte fel, ő adta a vers címét is. A kódexet 1982-ben sikerült hazahozatnunk, azóta az Országos Széchényi Könyvtárban őrzik.

A Mária-verset Molnár Ferencnek a mai magyar nyelvhasználathoz közelebbit átíratában adjuk közre:

Ómagyar Mária-siralom

Nem tudtam, mi a siralom.
Most siralommal zokogok,
bútól aszok, epedek.

Zsidók világosságomtól,
megfosztanak én fiamtól,
az én édes örömemtől.

Ó én édes Uram,
egyetlenegy fiam,
síró anyát tekintsed,
bújából őt kivonjad!

Szemem könnytől árad,
szívem bútól fárad.
Te véred hullása
szívem alélása.

Világnak világa,
virágnak virága,
Keservesen kínzanak,
vas szegekkel átvernek!

Jaj nekem, én fiam!
Édes vagy mint a méz,
de szépséged meggyalázzák,
véred hull, mint víz.

Siralmam, fohászkodásom
belőlem kifakad,
én szívemnek belső bújája,
mely soha nem enyhül.

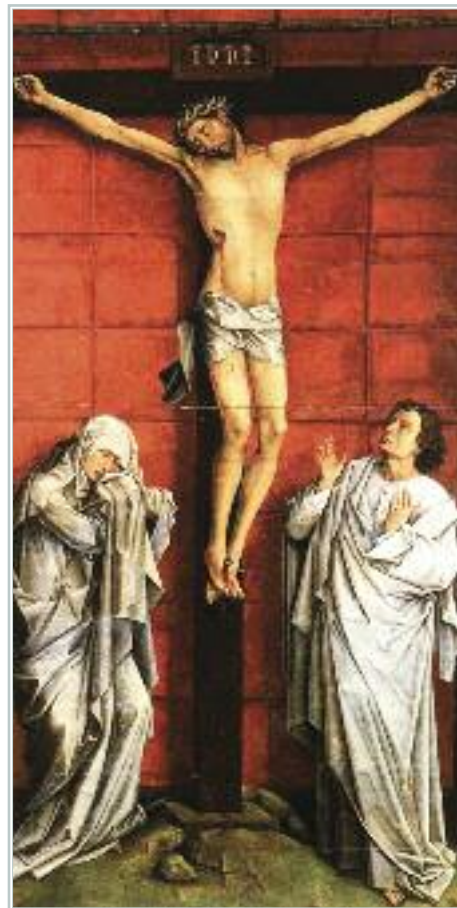
Végny magadhoz engem, halál,
egyetlenem éljen!
Maradjon meg az én Uram,
világ tőle féljen!

Ó, igaz Simeonnak
bizony érvényes volt a szava.
Én érzem e bú törét,
melyet egykor jövendölt.

Tetőd válnom kell,
de nem ily szörnyű valósággal,
mikor így kínoznak,
én fiam, halálosan.

Zsidó, mit tész törvénytelenül?
Fiam miért hal büntetlenül?
Mégfogván, rángatván,
öklöztvén, kötöztvén
megölöd!

Kegyelmezzetek fiamnak,
nem kell kegyelem magamnak!
Avagy halál kínjával,
anyát édes fiával
vele együtt öljétek!

Mint olvashatjuk, a versben maga Mária szólal meg, a minden bizonnyal férfi szerzőnek-fordítónak bele kellett magát képzelnie az anya szerepébe. Gazdag érzésvilágot mutatnak a sorok, Mária hol a saját érzéseiről, fájdalomáról vall, hol fia felé fordul, más-hol a halálhoz, majd a vers végén a Jézust kízókhöz beszél. Becéző, simogató szavakkal szól fiához – ez az eredeti, ómagyar nyelvű változathoz még inkább kitűnik –, megemlítve a fájdalmát megjövendülő Simeont is. A szerző bő szinonimakészletet vonultat fel, legszebb megszólítása a „*Világ világa, / virágnak virága*” kettős tőismétlés, mely részben saját fordítói leleménye. Az anya azonosul Jézussal az ő fájdalmában, sőt a halálban is osztozna vele.

Formai szempontból igazi versről van szó, ütemhangsúlyos, kétütemű sorokkal, bár a szótagszám változó, csakúgy, mint a rímképlet.

Sokszínű, szépséges költemény tehát 13. századi emlékünknél, érdemes rászánni magunkat, hogy felnőttként újraolvassuk, feltárva finom, meghatározható érzelmi hullámait.

[Szauer Ágoston]

MOZAIKSZEMEK A SZOMBATHELYI SZENT MÁRTON-TEPLOM TÖRTÉNETÉBŐL

Váratlan rajz a főoltár hátlapján

Mi készült a Szent Flórián napi mise alatt?

A szombathelyi Szent Márton-templom 18. század közepén emelt főoltára már eddig is több meglepetéssel szolgált az azt alaposabban tanulmányozó kutatóknak, azoknak, akik vették a fáradságot és alaposan megfigyelték a hatalmas barokk építményt. Felkapaszkodtak rá és hátulról bemásztak ajtókkal záródó, titkokkal és minden egyébbel teli kamráiba. Nem csak előlről, azaz abból az irányból érdekes tehát a templom e legnagyobb oltára, ahonnan azt mindenki látja, hanem sok tanulsággal szolgál annak deszkából készült hátlapja is, amely sok-sok ministráns-generáció feliratait és írka-firkáit viseli magán. Ezek a gyorsan tovatűnő pillanatot megörökítő és zömükben a 20. század első feléből való grafittik, aligha tarthatnak különösebb érdeklődésre számot, ám közöttük alig észrevehetően bújt meg egy igazi kis „remekmű”, amely az előbbieknél sokkal régebbi. Ma ezt már eredeti helyéről kiemelve a plébánia páncélszekrényében őrzik, megvédve azt a további sérülésektől.

Éppen 220 esztendővel ezelőtt ugyanis valaki ceruzával aprólékos gonddal lerajzolta a templom akkor még csodátévő hírben álló réges-régi Szűz Mária kegyesobrárt, amely ma is a diadalív déli

oldalán lévő mellékoltáron áll. Nemcsak lerajzolta a szobrot, a középkori plébániatemplom berendezéséből fennmaradt eme utolsó hírmondót, hanem arra is gondja volt, hogy azt alul egy cserépből kinövő magyaros tulipánnal és kacsaringózó indamintával szépen ki is díszítse. És ami a lényeg, odaírta a készítés időpontját is: 1793. május 4. Nagy bánatunkra csupán szignálni felejtette el azt az ismeretlen alkotó, akinek neve így már örökre titok marad.

Szerencsére a dátum sok mindent elárul a mű körülményeiről. Május negyedik, Szent Flórián napja 1644 óta Szombathely fogadalmi ünnepe, amikor a város egyik templomában szentmisét mutattak be Szent Flórián tiszteletére hálából azért, hogy a várost a pusztító tűzvészeketől kegyesen megóvta. Az egykori fogadalom szövegének néhány részlete így hangzott: „*Legelsőben minden városi ember azon Szent Flórián estét meg fogja böjtölni, és azon nap estóén vetsernyére minden ember elmennyen Isteni szolgálatra. (...) A Processió lészen pedig egyik szent Egyháztul másikhoz, és az Isteni szolgálat, hol egyik, hol másik szent Egyháznál. (...) Ezt pedig jó szívvel megcselekedvén így várhattjuk Isten irgalmaságát, kire segéllyen minket Atya, Fiú és Szent Lélek Isten Ammen.*”

Bemutatott rajzunk alapján biztosra vehetjük, hogy 1793-ban a Szent Márton-templom volt a színhelye a Flórián-napi fogadalmi misének. És aznap – talán éppen a hosszú szombat esti istentisztelet alatt gyertyával a kezében – valaki megörökítette a tavaszi tulipánokkal szépen feldíszített Szűz Mária-oltár híres kegyesobrárt.

[Kiss Gábor]

SZENT MÁRTON ÉLETE

Sulpicius Severus felkeresi Szent Mártont II.

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Márton nem beszélt velem másról, mint arról, hogy mennyire fontos elhagyni a világ csábításait és korunk terhét, hogy Jézus Urunkat szabadon és akadálytalanul kövessük. Napjaink legkiválóbb példájaként Paulinust állította elé, akiről fentebb említést tettem. Ő lemondott hatalmas vagyonáról, és a mi időnkben talán ő az egyetlen, aki Krisztust követve teljes mértékben elfogadta az evangélium parancsait. Őt kell követned, kiáltott fel, őt kell utánoznod, és boldognak mondta ezt a kort, amely a hitnek és erénynek ekkora bizonyosságát látta, mert Paulinus, noha gazdag lévén sok mindent birtokolt, az Úr szavát meghallva mindenét eladta, és a szegényeknek ajándékozta, így példájával bebizonyította, hogy amit lehetetlennek látszik megvalósítani, mégis lehetséges.

Mennyi komolyság, milyen méltóság volt Márton szavaiban és beszédében! Milyen éles elméjű és erőteljes volt, milyen gyorsan és könnyen oldotta meg a Szentírásban felmerülő nehézségeket! De tudom, hogy ezt sokan nem hiszik el, én is találkoztam néhány emberrel, akiknek magam beszéltem róla, de nem hittek nekem. Jézust hívom tanúnak, aki a közös reményünk, hogy soha senki szájából nem hallottam annyi tudományt, annyi bölcs gondolatot, annyi jóságot sugárzó, tiszta szót, mint Márton ajkáról. Ó, mennyire csekély dicsérete ez Márton erényeinek! Csodálatra méltó, hogy egy tanulatlan emberből ez a kegyelem sem hiányzott.

A Szűz Mária-szobor rajza a főoltáron

Legyőzni a világot

A nap mögött (Behind the Sun) című amerikai film 1995-ben készült. Több alkotás is létezik ezzel a címmel, ez azonban egyike a kevésbé ismerteknek, lévén hogy keresztény filmről van szó. Főhőse háromévesnyi amerikai tanulmány után tér vissza szülőhazájába, egy pontosan meg nem nevezett közel-keleti országba. Családjára és barátai kitörő örömmel fogadják, bár a főhős vegyes érzelmekkel tér vissza hazájába. Egy olyan döntést hozott meg ugyanis amerikai tartózkodása idején, ami abban a muszlim országban az életébe is kerülhet: keresztény lett.

A film megrendítő módon irányítja a figyelmet azokra, akiket hitük miatt üldöztetés és megsemmisítés ér; akik elveszítik munkájukat és megélhetésüket csak azért, mert keresztények; s akiknek már a pusztán léte is veszélybe kerül azért, mert más hitet követnek, mint a többség, s a diktatúráját leginkább erőszakkal fenntartó hatalom. Megrendítő már csak azért is, mert mi legtöbbször csak filmekből tudjuk megismerni a keresztény testvérekre leselkedő fenyegetéseket.

De vajon tudatosul-e bennünk az, hogy ami számunkra természetes, sőt, amiről sokan minden fájdalom nélkül lemondanak, amiből viccet csinálnak, azért emberek ezrei adják évről évre az életüket? Észak-Koreában a bebörtönzés, a kínzás és a nyilvános kivégzés sem ritka, s egyedül a hírhedt 15. számú munkatáborban 6000 keresztényt tartanak fogva. Egyes közel-keleti országokban kivégzik azokat, akik az iszlámról más hitre térnek. Tilos a keresztény istentisztelet vagy a keresztény könyvek terjesztése. Aki ezek ellen vét, azokat deportálják és megkínózzák. Kínában püspököket és papokat börtönöznek be hosszú évtizedekre, Nigériá-

ban pedig a szélsőséges Boko Haram legalább 800 keresztény meggyilkolását vállalta már eddig is magára. A listát még sokáig lehetne folytatni. Az Open Doors szervezet, amely a világban üldözést szenvedő keresztényeket segíti, évente közzéteszi a világ azon országainak listáját, amelyekben a keresztények jogai sérülnek. A szervezet 2013-as listáján 50 ország szerepel.

A leginkább megdöbbentő azonban mégis az, hogy ezekben az országokban is folyamatosan vannak új megtérők. Az üldöztetések miatt sokan kényszerülnek elhagyni otthonukat, míg mások a szenvedések közepette is megtalálják Krisztus evangéliumának fényét. Akárhol is éljen az ember, akármilyen veszélyekkel is kelljen szembenéznie, mindig újra és újra lehetőséget kap annak felismerésére, hogy az igazság valóban szabaddá tesz (Jn 8,32). Az igazság pedig vonzó. Ellenállhatatlanul vonzó.

A tények megismerésével azonban még nem sokat tettünk. A Nyugat társadalmi legtöbbször érdektelenül tekintenek a keresztényüldözésekkel kapcsolatos számokra és hírekre, s míg a tolerancia elvét mindig minden körül-

mények között számon kérik, sokszor a keresztényekkel szembeni tolerancia mintha ez alól mégis kivételt képezne. Nekünk, magyaroknak azonban különlegesen is fogékonyak kellene lennünk az üldözött keresztények ügye iránt. A diktatúra éveiben hány és hány papot, szerzetest vagy hitoktatót börtönöztek be vagy kínoztak meg, hányat és hányat szerveztek be zsarolással és fenyegetéssel. Mennyire próbálták a templom falai közé szorítani mindazt, ami vallásos, s a fiatalokat még így is próbálták távol tartani a diktatúra céljainak nem megfelelő gondolatoktól. Mennyi vértanút adhatott országunk az Egyháznak, akiknek neveit csak Isten ismeri. Mindennek szemtanúi és áldozatai még itt élnek közöttünk. Éppen ezért kell felfigyelnünk arra, hogy ami nálunk már a múlt, az más országokban még maga a rémisztő valóság.

Mindemellett elsöre talán furcsának tűnik, hogy a keresztényüldözésekkel foglalkozó szervezetek elsősorban nem pénzügyi segítséget keresnek, hanem először is arra kérik a támogatókat, hogy imádkozzanak. Az Egyház egyseége ugyanis éppen abban mutatkozik meg, hogy közös sorsunkért aggódunk,

s a jövőt együtt akarjuk felépíteni. A második helyen sem az anyagiak állnak, hanem a bátorítás. Arra kéri azokat, akik biztonságban élnek, hogy írjanak lapot vagy levelet azoknak, akiket üldözés ér, s melyeket aztán a szervezetek eljuttatnak a címzeteknek. Talán azt gondolnánk, hogy egy levél semmit nem segíthet. A válaszok azonban azt mutatják, hogy az üldözésben élő keresztények számára hihetetlen erőforrást jelent az, hogy tudják, van, aki ismeretlenül is gondol rájuk, van, aki együtt érez velük, s van, aki imádkozik értük. Számukra ez Krisztus gondoskodó szeretetének a jele. Aztán következnek a különféle képzési programok, s csak valahol a lista végén szerepel az anyagi támogatás lehetősége. Milyen elgondolkodtató, hogy az a társadalom, amely legtöbbször pénzadománnyal próbálja meg a lelkiismeretét megnyugtani, s azon keresztül próbálja a sze-

mélyes kapcsolatot a rászorulókkal elkerülni, nos, éppen az a társadalom tud a legkevésbé segíteni, mert eszközei hatástalanok. Nem véletlen, hogy Isten földi népe nem az anyagi javakon nyugszik, hanem a szeretet és együttérzés biztos alapján.

Távoli országok mentalitását vagy állami hatalmak gondolkodásmódját nem tudjuk megváltoztatni. De sok apró lépést tehetünk az üldözöttek felé a korábban felsorolt módokon. Hazánkban is, és a világ számos más országában is sok a nehézség: a gyermekek és az idősek életét érő fenyegetések, szegénység, éhezés, betegségek, emberek kizsákmányolása és munkanélküliség. Sokszor úgy érezzük, hogy a problémák összenyomnak bennünket, s mintha törpék lennénk a gondok óriási hegyvonulatai előtt. A keresztényüldözések is csak egy elem lenne ebben a listában, amely ellen meg sem próbálunk küz-

deni, mert úgyis felesleges? Ezekre a problémákra sokszor nagyon nehéz választ adni. De ha csak egy kis lépést teszünk, ha csak egy kicsit is segítünk, ha csak egy kicsit is imádkozunk, már többet tettünk annál, mintha csak a reménytelenek beletörődésével eleve feladnánk a gonosz elleni küzdelmet. Talán éppen arra lenne manapság szükségünk, hogy merjünk merész terveket szőni; hogy merjünk kezdeményezni; merjünk nagy dolgokat vállalni, s merjünk a nagy gonosszal is szembeszállni. Nem vagyunk kevesen. Ma a világban mintegy 2,2 milliárd keresztény él, a világ népességének 32%-a. S mögöttünk ott van Ő: a Teremtő, a Megváltó és a Megszentelő. Nem vagyunk egyedül. Jézus biztató szava pedig már kétezer év óta így hangzik: „A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, mert legyőztem a világot” (Jn 16,33)

[Kürnyek Róbert]

Egy furcsa ember sajátos gondolatokkal

Abbé Pierre francia katolikus pap

Henri Grouès (1912–2007) 1931-ben hátat fordított a nagy szülői örökségnek és belépett a kapucinusok közé. A rendben a Philippe testvér nevet kapta. 1938-ban szentelték pappá. A II. világháború alatt zsidókat csempészett Svájcba, és segítette a kötelező munkaszolgálattal szembeszegülőket. Az illegitimitásban vette fel a Pierre abbé nevet.

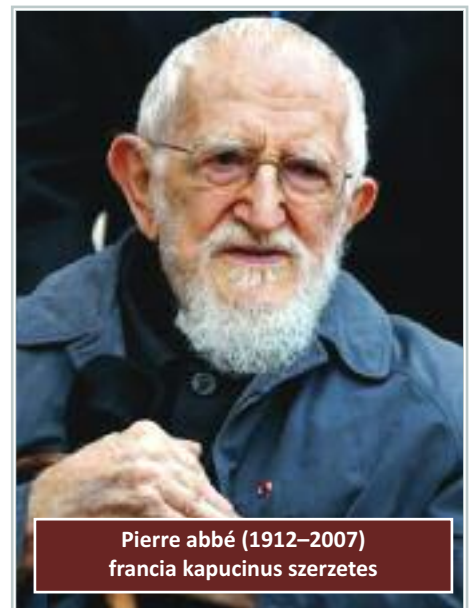
1949-ben alapította meg a mostoha sorsú embereket – elsősorban hajléktalanokat – támogató Emmaus közösséget. Az Emmaus közösségek újrahasznosításból származó anyagok és tárgyak eladásából, valamint lakásépítésből tartják fenn magukat. Az Emmaus közösség ma több mint negyven országban – köztük Magyarországon is – jelen van, mintegy 317 csoportot számlál az egész világon.

Pierre abbé 1954 hideg télén rendkívüli hírnévre tett szert, amikor hajlék-

talankok százait fenyegette fagyhalál. A fiatal pap február 1-jén a „jóakarát fel-lázadására” szólította fel honfitársait: „Barátaim! Segítség! Egy nő ma éjjel 3-kor megfagyott a Sébastopol körút járdáján, kezében szorongatva a papírt, mellyel tegnapelőtt kilakoltatták.” Felrázó beszédében 500.000 takaró, 300 nagy sátor és 200 katalitikus kályha összegyűjtését sürgette.

Pierre abbé a nyomorúság, a szenvedés és az igazságtalanság, a szociális ki-rekesztés elleni küzdelem kiemelkedő személyisége volt. A hajléktalanok atyjaként ismert lelkipásztort a nagyvilágban, különösen is szűkebb hazájában, Franciaországban már életében mítosz övezte.

„Aki nemet mond az igazságtalanságra, aki igaz szeretetből szembeszáll a haszon-szerzéssel és a legkisebbek szolgálatára szánja magát, az a benne felfakadó kimondhatatlan jóérzésből megtudja, hogy megragadta

Pierre abbé (1912–2007)
francia kapucinus szerzetes

ót a megtagadhatatlan Örökkévaló, s ő, aki nem több, mint a szabadság parányi, a szeretetre épp csak képes szikrája, bizonyosságot nyer, hogy e kezdeti szeretetét már megelőzte a felé forduló végtelen szeretet.”

[Salamon Viktória]

Az Úr az Isten!

8. rész – Illés próféta

A próféta, görögül prophétész, latinul prophaeta szó jelentése: Istentől meghívott, az ő akaratát közvetítő személy, hírnök, szóvivő, beszélő. A szó a görög prophanai, „valakinek a színe előtt szólni, valaki helyett szólni” szóból származik. Jelen rovatunk célja az, hogy bemutassunk néhány ószövetségi prófétát, munkásságukat és legfontosabb jövődöléseiket.

A legsúlyosabb veszély idején – amikor a bálványimádás már csaknem nemzetpusztító mértéket ölt – tűnik fel a Kr. e. 9. században Illés és vívja meg a maga csatáját. Úgy tűnik fel a Királyok első könyvében, mint a villám. Csodás tetteit és beszédeit először elbeszélték, majd népies formában leírták, és végül néhány századdal később bekerült Izrael királyainak történetébe. Megjelenik minden bemutatás, nemzetségtábla, apa, anya és meghívási elbeszélés nélkül. Neve egyúttal program is: Elia, Eliyahu héberül annyit jelent, Yahve az Isten. Tehát Baál, az idegen isten csak szél. Hogy Illés ezt bizonyítsa, kész szembeszállni a királlyal, a királynővel, Baál prófétáival, a szociális igazságtalansággal.

Illés és Baál

Illés megjelenik Ácháb király előtt és kijelenti: „Amint igaz, hogy él az Úr, Izrael Istene, akinek a szolgálatában állok: ezekben az években ne hulljon se harmat, se eső, csak az én szavamra.” Elhangzott a kijelentés, és meg is történt. Illés egy patak mellett rejtőzik el. Amikor ez kiszárad, a próféta Careftába, egy idegen városba menekül. Itt egy özvegyasszony fogadja be és csodás módon táplálja, ő pedig feltámasztja a fiát. A szárazság legnyomasztóbb szakaszában megjelenik Ácháb király előtt, aki fület keres lovainak. A királyt és Baál prófétáit szembesítésre hívja. Ez Kármel hegyén történik, a mai Haifa város felett.

Az elbeszélés tele van humorral. Illés gúnyolódik Baál tehetetlenségén, hogy képtelen tüzet adni az égből. Kigúnyolja a négyszázötven próféta tehe-

tetlenségét, hogy nem tudnak tüzet lehívni Baáltól, míg Illés imája azonnal meghallgatást nyer. (1 Kir 17,1-18,46)

A próba megtörténik: a természetnek, a tűznek, a viharoknak és az esőnek Yahve az ura és nem Baál. A bizonyosság hatásos: az ingadozó nép elfordul Baáltól, hogy visszatérjen Yahve mellé. Illés győzött.

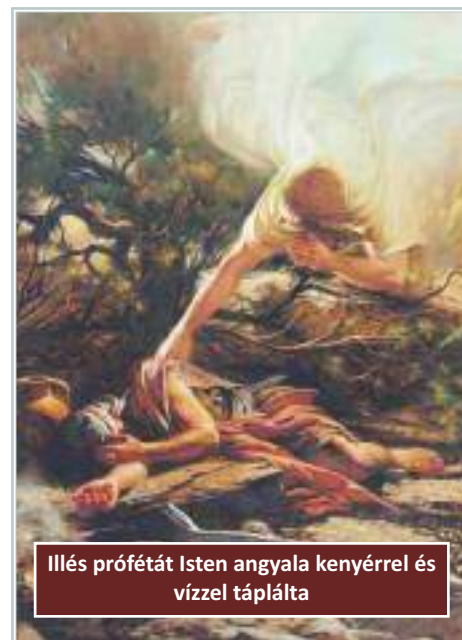
Illés és Isten

Illés a győzelme után elbátortalanodik. Izebel királyné haragja elől a pusztába menekül, hogy megmentse életét. A borókabokor alatt ülve halálát kívánja. Isten angyala táplálja kenyérrel és vízzel, és ettől megerősödve vándorol az Isten hegyéhez, a Hórebhez, a Sínaihoz. Ez zarándoklat a forrásokhoz, ahol a hagyomány szerint Isten beszélt Mózesnek villámlás, mennydörgés és földrengés kíséretében. Illésnek hasonló tapasztalatban volt része.

„S lám, az Úr elvonult arra. Hegyeket tépő, sziklákat sodró, hatalmas szélvész haladt az Úr előtt, de az Úr nem volt a földrengésben. A földrengés után tűz következett, de az Úr nem volt a tűzben. A tüzet enyhe szellő kísérte. Amikor Illés észrevette, befodta arcát köntösével, kiment és a barlang szája elé állt” (1 Kir 19, 1-21). Illés megérti, hogy vissza kell térnie és folytatni kell tevékenységét.

Illés, az elnyomott igaz védelmezője

Ennek az elbeszélésnek a gyökerénél biztosan történelmi esemény van. Nábótnak szőlője volt Ácháb király palotája mellett. A király kérte, hogy engedje át neki a szőlőt, hogy veteményes kertet készítsen. Nábót elutasítja, hogy megváljon atyái örökségétől. Ácháb in-

Illés prófétát Isten angyala kenyérrel és vízzel táplálta

gerülten távozott és nem evett. Izebel királyné kérdezi ennek okát. Ácháb elmondja, hogy Nábót visszautasította kérését. Felesége erre ezt mondta neki: „Hát nem vagy Izrael királya? Kelj föl, egyél, és légy jókedvű. Majd én megkerítem a jiszreeli Nábót szőlőjét.”

Izebel a király nevében, az ő pecsétjével ellátott levelet írt a város véneinek és előljáróinak: „Hirdessetek bűnt, és Nábótot ültessétek az asztalfőre, az emberek közé. Aztán vele szemben két semmi-rekellő ember kapjon helyet, akik tanúskodnak majd ellene és kijelentik: Káromoltad Istent és a királyt. Aztán vezessétek ki, és kövezzétek agyon.” A parancsot végrehajtották. Izebel bejelentette férjének: Nábót halott. Erre Ácháb elment és birtokba vette Nábót szőlőjét (1 Kir 21, 1-29).

Yahve parancsára Illés beavatkozik, elmegy Áchábhoz és elmondja, az Úr ítéletét: „Gyilkoltál és most még az örökséget is eltulajdonítod?... Ott fogják a kutyák a te véredet is felnyalni, ahol Nábót vérért felnyalták a kutyák... Romlást hozok rád, elsöpörlek, kiirtom Ácháb házáat.”

Ácháb halála után Izebelt kihajították az emeleti ablakból Jehunak, az új dinasztia alapítójának parancsára. (2 Kir 9,30-37)

Illés életében, mint a miénkben is, Isten keresése elválaszthatatlan az igazságért való harctól.

[Dr. Gyürki László]

A hívők fedezzék fel újra keresztségük felelősségét

Ferenc pápa április 17-én a Szent Márta-ház kápolnájában mutatott be szentmisét. A keresztség szentsége arra ösztönzi a keresztényeket, hogy bátran hirdessék Krisztust akkor is, ha bizonytalanság és üldöztetés veszi körül őket – mondta a Szentatya, aki az Apostolok Cselekedeteiből indult ki homíliájában.

A jeruzsálemi első keresztény közösség békében és szeretetben élt, de Szent István vértanúsága után azonnal kitört az erőszakos üldöztetés. Ez jellemző az Egyház életstílusára is: a szeretet, a béke és az üldöztetés között él; ez történik a történelemben is mindig, mert ez Jézus stílusa. Az üldöztetés miatt sok hívő Júdeába és Szamáriába menekült, és ott hirdették az evangéliumot akkor is, ha egyedül voltak, papok nélkül, mert az apostolok Jeruzsálemben maradtak. Elhagyták otthonaikat, kevés dolgot vittek magukkal. Bizonytalanság vette körül őket, mégis egyik helyről a másikra mentek, és hirdették az Igét. Saját gazdagságukat vitték magukkal: hitüket, melyet az Úrtól kaptak. Egyszerű hívek, akik még egy éve sincs, hogy felvették a keresztséget, mégis megvolt a bátorságuk, hogy hirdessék az evangéliumot. És hittek nekik. Csodákat is tettek. Az első keresztények „csak” a keresztség erejével rendelkeztek, ami viszont apostoli bátorságot, a Szentlélek erejét adta nekik – mutatott rá a pápa.

Majd a Szentatya feltette a kérdést: mi, megkereszteltek, hisszük-e, hogy rendelkezünk ezzel az erővel; hogy a keresztség elegendő az evangelizáláshoz? Vagy a keresztség kegyelme kissé bezárt bennünket saját gondolatainkba, saját világunkba? Van, hogy azt gondoljuk: keresztények vagyunk, mert megkaptuk a keresztség és a bérmálás szentségét, magunkhoz vesszük az Oltáriszentséget, tehát minden rendben. Nyugodtan alszunk, mert keresztényeknek érezzük magunkat. De hol van a Szentlélek ereje, ami előrevisz?

Szükség van rá, hogy hűségesek legyünk a Szentlélekhez életünkkel, ta-

núságtételünkkel, szavainkkal, Jézus hirdetése érdekében. Amikor így teszünk, az Egyház anyaegyházzá válik: gyermekeket hoz a világra. Amikor nem így teszünk, az Egyház nem anyává, hanem gyermekörzővé válik, aki gondoskodik a gyerekekről, hogy elaludjon. Egy eltompult egyház lesz belőle. Tehát gondolkodjunk el a keresztségünkről és az ehhez kapcsolódó felelősségünkről – kérte a Szentatya.

Ferenc pápa ezután emlékeztetett a 17. századi japán üldöztetésre, amikor a katolikus misszionáriusokat elűzték, és a keresztény közösségek 200 évig papok nélkül maradtak. Visszatérésükkor a misszionáriusok minden közösséget rendben találtak: mindannyian meg voltak keresztelve, hitoktatás folyt körükben, és szentségi házasságban éltek. Mindez a megkeresztelteknek volt köszönhető.

Nagy felelősséggel rendelkezünk tehát. Hirdetni kell Krisztust, továbbadni az Egyház anyai termékenységét. Kereszténynek lenni nem azt jelenti, hogy karriert csinálunk egy irodában, hogy keresztény ügyvédek vagy orvosok leszünk, hanem egy ajándék, amely a Szentlélek erejével segít bennünket Jézus Krisztus hirdetésében. Az első keresztények üldözése során Mária sokat imádkozott, és buzdította a megkereszteltek, hogy bátran haladjanak előre. Kérjük az Úrtól, hogy bátor és magabiztos keresztényekké váljunk, hogy a bennünk levő Szentlélek, amelyet keresztségünkön kaptunk, mindig Jézus Krisztus hirdetésére ösztönözzön bennünket életünk, tanúságtételünk és szavaink által – zárta homíliáját Ferenc pápa.

[Forrás: Vatikáni Rádió/Magyar Kurír]

A LELKIPÁSZTOR VÁLASZOL

A betegek szentsége

Plébániatemplomunkban meglepően sokan járultak a betegek szentségének felvételére. Csodálkoztam, hogy ilyen sok súlyos beteg van. Tudom, hogy sokan küszködünk ilyen-olyan nyavalyákkal, testi-lelki bajokkal, jómagam is, de most mégsem éltem a lehetőséggel. A templomból kijöve egy asszonytársam meg is jegyezte, hogy „látom, te se mentél ki, ha holnap fejünkre esik egy téglá, akkor nekünk annyi.” Elgondolkodtam, hogy vajon ki cselekedett helyesen?

Az Egyházi Törvénykönyv jól megválaszolja a kérdést: „A betegek kenetét annak a hívőnek lehet kiszolgáltatni, aki értelme használatának elérése után, betegség vagy öregség miatt veszélybe kerül. Ezt a szentséget meg lehet ismétetni, ha a beteg felépülése után újra súlyos betegségbe esik, vagy ha ugyanannak a betegségnek a folyamán a veszély súlyosabbá válik” (1004).

A Katekizmus segít megérteni e szentség lényegét, amikor annak hatásairól beszél: „a megerősítés kegyelme, a lélek békéje és ereje azoknak a nehézségeknek legyőzésére, melyek a súlyos betegséggel vagy az öregséggel járnak együtt” (1520); „a beteg megkapja az erőt és az ajándékot, hogy még bensőségesebben egyesüljön az Úr szenvedésével. Bizonyos értelemben fölszentelődik arra, hogy az Üdvözítő megváltó szenvedéséhez hasonlóan gyümölcsöt hozzon” (1521); „a beteg hozzájárul az Egyház gyógyulásához és minden ember javához” (1522); a haldoklók esetében pedig „földi életünk végét bástyázza körül, tekintettel az atyai házba történő belépés előtti utolsó harcokra” (1523).

A kérdező tehát jól látja, hogy a betegek szentsége nem a váratlan bal esetek ellen biztosít be minket, hanem erőt ad a betegséggel és az öregséggel együtt járó testi és lelki terhek hordozásához.

[Kürnyek Róbert]

A Szentatya május havi imaszándékai

Általános szándék (Igazságszolgáltatás):

Hogy azok, akik igazságot szolgáltatnak, mindig csorbitatlan becsületességgel és egyenes lelkiismerettel cselekedjenek.

Missziós szándék (Szemináriumok):

Hogy a szemináriumok, különösen a missziós országok szemináriumi, Krisztus Szíve szerinti lelkipásztorokat képezzenek, akik teljesen az evangélium hirdetésére adják magukat.

Elhunyt Mester Vince atya

„Beteljesedett!” (Nagypénteki passió – Jn 19,30)

Mester Vince nyugalmazott plébános életének 81., áldozópapi szolgálatának 57. évében, az idős korrallal együtt járó betegségeket türelmes lélekkel viselve, 2013. március 29-én, nagypénteken, a vasegerszegi Szent Miklós Idősek Otthonában elhunyt. Minden szenvedését a papságért és új papi hivatásokért ajánlotta fel. Lelke üdvéért április 10-én mutattak be engesztelő koncelebrációs szentmisét a lenti plébániatemplomban. Végakarátának megfelelően hamvait a szentmise után a lenti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Mester Vince atya 1932. november 17-én született Lentiben, és 1956. június 17-én szentelték pappá Szombathelyen.

Élete folyamán a következő helyeken hirdette Isten Örömhírét és szolgált a Szombathelyi Egyházmegye híveit:

- 1956–59: káplán, Nadasd
- 1959: káplán, Bagodvitenyéd
- 1959–63: káplán, Páka

- 1963–73: lelkész, Kerkakutas
- 1973–77: plébánoshelyettes, Petrikeresztúr
- 1977–2007: plébános, Páka
- 1980–: címzetes esperes
- 2007–2013: nyugállományban

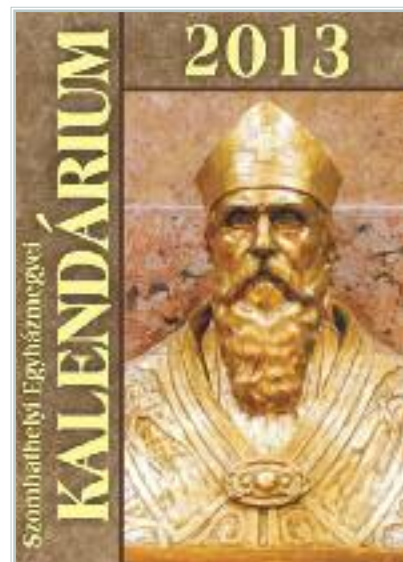
*Adj, Uram, örök nyugodalmat neki!
Requiem aeternam dona ei Domine!*

Szerkesszük együtt a kalendáriumot!

Évről évre egyre többen élnek a lehetőséggel és vesznek részt a Szombathelyi Egyházmegyei Kalendárium szerkesztési munkálataiban. Célunk, hogy a kalendárium évről évre egyre változatosabb legyen, s minél több cikk szóljon egyházmegyénk közösségeiről, hogy elmondhassuk, ez a kiadvány valóban az egyházmegye életéről, rólunk szól.

Küldje el kedvenc receptjét (ha lehetséges, képpel együtt), tanulságos történeteit, településének sajátos vagy 2014-ben évfordulós közösségi tevékenységéről szóló tömör beszámolóját, legkedvesebb imádságait, verseit, fotóit (tájkép, a családi élet egy-egy eseményét ábrázoló kép, a hithez kötődő fotó, illetve csoport- és pillanatkép egy közösségi összejövetelről).

Írásaikat levélben vagy személyesen várjuk a Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadóban (9700 Szombathely, Berzsényi tér 3.), illetve a sajt@martinuskiado.hu e-mail címen.

Határon innen és túl – Od granice preko granice címmel nyílt meg az az új időszaki kiállítás a szombathelyi Egyházmegyei Könyvtárban, amelyben az érdeklődők megtekinthetik a gyűjteményben őrzött horvát és német nyelvű könyvek legérdekesebb darabjait, valamint a Vas megyei, a horvátországi és a ma már Burgenlandhoz tartozó horvát és német települések múltjáról és mindennapjairól szóló írásokat. Szeretettel várják az érdeklődőket a könyvtár idegenforgalmi napjain: csütörtökön és pénteken.

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Főszerkesztő-helyettes:** Teklits Tamás • **Szerkesztők:** Csuti-Mátyás Zsófia, Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhofer Brigitta, Salamon Viktória • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171/2 • 2013. április • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.